

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PREDSJEDNIK

Haag, 11. jul 2017.

Obraćanje sudije Carmela Agiusa, predsjednika Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju na komemoraciji povodom 22. godišnjice zločina u Srebrenici, održanoj 11. jula 2017.

Ekselencije, porodice žrtava i preživjelih, Majke Srebrenice, dame i gospodo,

Ovoga puta moje emocije snažnije su nego inače. Ovo je posljednji put da vam se obraćam kao predsjednik MKSJ-a. Znam da mnogi od vas nisu sretni što se u decembru zatvaramo. Međutim, bezmalo četvrt vijeka služili smo međunarodnoj pravdi i sada je na nacionalnim sudovima da ovaj zadatak dovedu do kraja.

Prije nego što nastavim, želim vam prenijeti pozdrave svog kolege sudije Theodora Merona, predsjednika Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove. On, nažalost, nije u mogućnosti da prisustvuje današnjoj komemoraciji. Iako nije prisutan, svojim duhom je itekako s nama, te vam u ovom značajnom trenutku izraze najdubljeg poštovanja iskazujem ne samo u svoje, već i u njegovo ime.

Danas s ponosom stojim pred vama, jer da nije bilo MKSJ-a i njegovog rada tokom protekle 24 godine, mislim da bi ovo mjesto sada bilo bitno drugačije i mnogo više žrtava vjerovatno bi i dalje ležalo zakopano negdje drugdje, u neoznačenim i neidentifikovnim grobnicama. Kad sam prvi put došao ovamo, 2001. ili 2002. godine, ovdje nije postojao nikakav memorijalni centar, već su od svugdje - iz Srebrenice, tada sablasnog grada, iz ovih masivnih građevina u Potočarima koje su se nagledale toliko svireposti i jada, kao i sa onih polja prekoputa i iza - dopirali očajnički vapaji mrtvih za pravdom.

I pravda je na kraju stigla. Najprije je stigla u presudama MKSJ-a, u kojima je po prvi put utvrđeno šta se ovdje dogodilo u julu 1995. U našim presudama utvrđeno je da su muškarci i mladići odvojeni od žena, djece i staraca, koji su zatim prisilno premješteni, da su neki ljudi ovdje hladnokrvno ubijeni, da su neke žene ovde zlostavljane, dok su mnogi drugi muškarci i mladići odvedeni i pogubljeni na drugim mjestima. Međunarodni sud je takođe utvrdio da su mnogi muškarci i mladići koji su pobjegli iz Srebrenice u nadi da će se u Tuzli spojiti sa svojim porodicama jedan za drugim uhvaćeni i nemilosrdno pobijeni po šumama i livadama koje su smatrali svojim rodnim krajem. Na hiljade muškaraca i mladića, Bošnjaka, svirepo je ubijeno i bačeno u masovne grobnice. Neki od njih kasnije su ekshumirani, a onda su po drugi, pa čak i treći put zakopani u neke druge masovne grobnice, dok nismo otkrili gdje se nalaze. Počinioci tih gnusnih zločina bili su svjesni svog nedjela, te su činili sve da sakriju svoj grijeh, svoj zločin, svoju sramotu, zaboravljajući pritom da je istina poput ulja koje uvijek ispliva na površinu.

I istina je isplivala. Najprije je izašla na vidjelo zahvaljujući MKSJ-u, koji je utvrdio - prvi put, drugi put, treći put - da je ono što je ovdašnji narod doživio bio genocid. I Međunarodni sud pravde je utvrdio da je ono što se na ovom području dogodilo u julu 1995. godine bilo ništa drugo do genocid. Da sve bude još jasnije, najopsežnijim projektom identifikacije putem DNK u istoriji došlo se do dokaza bez presedana o pokolju u Srebrenici i obližnjim mjestima.

www.icty.org

Pratite MKSJ na [Facebooku](#), [Twitteru](#) i [YouTubeu](#)

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands
Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356

Uprkos svemu tome, kao što ste jutros imali prilike da čujete, previše je onih koji i dalje poriču prave razmjere onoga što je zadesilo ovo stanovništvo u julu 1995.

Dok se pripremam da zatvorim Međunarodni sud i da se rastanem od vas, danas želim uputiti tri poruke. Prva od njih je za one koji vjeruju da od poricanja genocida u Srebrenici imaju nekakve koristi. Druga poruka je za žrtve genocida u Srebrenici, uključujući njihove porodice, kao i stanovnike ovoga grada i Bosne i Hercegovine uopšte. Posljednja, podjednako važna, namjenjena je vođama ove plemenite zemlje.

Počecu od poricatelja, od revizionista. Poricanje ili iskrivljavanje istorije predstavlja namjerni napad na istinu. Razumijevanje prošlosti od suštinskog je značaja za razumijevanje samog sebe, svojeg društva i načina na koji se ostvaruju zajednička stremjenja. Genocid u Srebrenici drugačiji je od svih prije njega. Odlično je dokumentovan, utvrđen od strane dva međunarodna suda UN-a, uključujući Međunarodni sud pravde, i potkrijepljen naučnim dokazima, do najsitnijih detalja. Dragi revizionisti, poricatelji, vi pravu prirodu tog genocida nikada nećete uspjeti da sakrijete. Vaša djeca, vaši unuci, jednog dana će shvatiti da istinu o onome što se dogodilo ne mogu naći u svojim domovima, gdje je ona iskrivljena, već izvan njih, gdje im je dostupna kao na dlanu. Oni će otkriti istinu, neiskrivljenu istinu, a kad je otkriju, počecu da se pitaju šta još od njih krijete.

Kad je riječ o vama, žrtvama događaja iz jula 1995. – i ovo je moja druga poruka – iskreno žalim što revizionisti nastavljaju da vam kidaju srce. Budite na oprezu! Kontinuirano poricanje često ima za cilj da vas slomi kao grupu, i u duhovnom i u kulturnom smislu. Takođe ima za cilj da podijeli ovu zemlju time što ne dopušta da rane zarastu i time što kupuje vrijeme za raspirivanje starih napetosti. To je klopka - budite mudri i ne upadnite u nju. Istorija i vrijeme, kao i međunarodna zajednica, na vašoj su strani uz istinu. Međutim, i na vama je zadatak da se zalažete za pomirenje kada se ukaže prilika i da zakopate mržnju koja možda i dalje katkad zna da vas obuzme. Uvjeren sam da hiljade sahranjenih u ovom memorijalnom centru žele da znate koliko vas vole i da polažu svu svoju nadu u to da vi, narod Bosne i Hercegovine, više nikada jedni s drugima nećete ratovati ni ubijati se. Uvjeren sam da ne bi htjeli da njihovi preživjeli rođaci i potomci dožive isti tragični kraj kao i oni.

Ovo nas dovodi i do moje posljednje poruke, upućene vođama ove zemlje. Upravljati ovom zemljom je, odista, vrlo težak, herkulovski, zadatak. Još uvijek ima mnogo podjela i otvorenih rana, ali ima i glasnih vapaja za pravdom koje niko ne čuje ili ne želi da čuje. Teško je naći pravu mjeru, jer su događaji još uvijek svježi u sjećanju. Vjerujem da je osiguranje i ostvarenje pravde način da se ide naprijed. Mnogi prije mene ovo su rekli i ja sad ponavljam uz dužno poštovanje: nema mira bez pravde. Jedino se tako može ići naprijed. Budućnost ove zemlje, koja je već i previše propatila, u vašim je rukama. Vi ste izabrani da osigurate mir i napredak, vi ste odgovorni za to da se skupa ide naprijed.

Smatram i uvjeren sam da stojimo na zemlji koja je sveta i tu obilježavamo jedan mračan događaj u istoriji ovog naroda, Evrope i cijelog svijeta. Ono što se dogodilo u Srebrenici i njenoj okolini u julu 1995. ne smije biti razlog za vječnu diobu. Umjesto toga, istina mora biti katalizator koji će ujediniti narod Bosne i Hercegovine oko zajedničkog cilja pomirenja. To nije lako, ali uz dobru volju i odlučnost, znam da zajedno možete ostvariti taj cilj. Hvala vam svima.
